

16/2026 Irizpena, maiatzaren 18koa: Iruñeko Udalaren ondare-erantzukizuna, espazio publikoan gertatutako erorketa batengatik.

Eskatzailea: Udala

Txostengilea: Inés Olaizola Nogales

Interesa: Hautazko irizpena. Erreklamatzailerari ez zaio entzunaldirik eman. Erantzukizuna Udalari egotzi behar zaio, eta ez kontratistari. Erreklamazioa bidezkoa da.

Irizpen honek hizpide du udal bati egindako erreklamazio bat. Erreklamatzailerak kalteak jasan zituen bide publikoan erortzeagatik, zoladuratik ateratzen ziren bi torlojurekin estropezu egin ondoan. Semaforoen mantentze-lanak egiten dituen enpresa adjudikaziodunak egoera txarrean zegoen semaforo bat aldatu ondoan, torlojuak hor gelditu ziren, eta ez zituen inork kendu.

Erreklamatzailerak Udalaren aurkako erreklamazioa jarri zuen, eta poliziaren atestaturik aurkeztu zuen, non egiaztatzen baitzen erorikoaren arrazoi bakarra izan zela torlojuekin estropezu egitea. Atestatuaren arabera, torlojuak 1,5 cm ateratzen ziren zoladuratik. Udalak erreklamazioa epea kanpo ebatzi zuen, eta hura ezetsi. Alegatutako kaltea egiaztatutzat jo zuen, baina ukatu egin zuen hura Administrazioari egotzi behar zitzaiola, torlojuak soilik 7 mm ateratzen baitziren zoladuratik, eta oinez pasatzeko tarte nahikoa baitzegoen, 1,20 metrokoa. Gainera, argudiatu zuen erorikoa gertatu zela kaltetuak ez zituelako oinak behar beste altxatu.

Irizpen hau hautazkoa da, erreklamazioaren zenbatekoa ez baita 300.000 eurotik gorakoa.

Espedientearen tramitazioari dagokionez, Kontseiluaren iritziz, interesdunari entzunaldia eman ez zaion arren, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkideari buruzko Legeak aukera ematen du izapide hori ez egiteko, «prozeduran ez bada azaltzen eta ebazpenean ez bada kontuan hartu interesdunak azaldutako egitate, alegazio eta frogak besterik», eta kasu honetan bete egiten da baldintza hori.

Aldez aurretik ebatzi behar da ea, gertakarien unean enpresa adjudikaziodun batek kudeatzen zituenez semaforo-seinaleak, enpresa horri dagokion erantzukizuna bere gain hartzea, erantzukizunik bada, edo erantzukizuna Administrazioarena den. Kontseiluak ondorioztatu du kalteengatik ondare-erantzukizuna Udalarena dela, nahiz eta obrak enpresa kontratista batek egin. Horren oinarria da Estatu Kontseiluaren doktrina, zeinaren arabera Administrazioak erantzuten baitu hirugarrenen aurrean, jarduera publikoaren titularra delako, ondoren kontratistari

erreklamatzeko ahal dion arren. Gainera, istripua gertatu baino hilabete batzuk lehenago bukatu zuten obra, eta, hortaz, Udalak egiaztatu eta gainbegiratu behar zuen obrak behar bezala egin zirela, bukatutzat jo ondoren (Kontratu Publikoei buruzko Foru Legea). Bestalde, kontuan hartuta zer arautzen den Toki Administrazioari buruzko Foru Legeari dagokionez, udalen erantzukizuna da kaleak, bide publikoak eta erabilera publikoko gainerako ondasunak zaintzea eta kontrolatzea. Jurisprudentzian nabarmentzen denez, funtsezkoa da hiri barruko bideak behar bezala mantentzea, oinezkoen eta ibilgailuen segurtasuna bermatzeko.

Kontseiluaren ustez, Udaltzaingoaren atestaturikoa eta aurkezturiko agiri medikoak ikusita, egiaztatuta gelditu dira erreklamatzailerik jasandako kalteen errealitatea eta efektibitatea, eta bi gai ebatzi behar dira: kausazko lotura ote dagoen Administrazioaren ohiko edo ezohiko funtzionamenduaren eta eragindako kaltearen artean, eta kaltea antijuridikoa ote den edo erreklamatzailerik hura jasateko betebeharra ote zuen.

Lehen gaiari dagokionez, Kontseiluak ondorioztatu du ez dela zalantzan jartzen erreklamatzailerik jasandako kaltea, eta egiaztatuta gelditu dela bi torloju horiek eragin zutela erorikoa, zoladuratik kanpora ateratzen baitziren, jarri berria zen semaforoaren oinarritik hurbil. Kontuan harturik Udalak eremua gainbegiratu behar zuela obra bukatutzat jo ondoren, Kontseiluaren iritziz kausalitate-lotura dago eragindako kaltea inguruabar horri egotzi ahal izateko.

Kaltearen antijuridikotasunari dagokionez, Kontseiluaren iritziz, torlojuak hautemanezinak ziren, eta aurreikusi ezineko oztopoa ziren; izan ere, obra baten arrastoak ziren, eta ez zuten hori egon behar. Gainera, oinezkoentzako pasabide estu samar batean zeuden. Halaber, Kontseiluaren iritziz, eta Udalaren erantzunean iradokitzen bada ere erreklamatzailerik izan zela errua, 7 mm-ko irtengunea (1,5 cm-koa, polizia-atestaturik arabera) saihesteko modukoa baitzen ohiko moduan ibiliz gero, horrek ez du esan nahi 85 urteko pertsona baten ibiltzeko modua ez dela ohikoa edo babes gutxiago merezi duela, arreta gutxiko jokabidea balitz bezala.

Horregatik guztiagatik, Nafarroako Kontseiluak baiesten du ondare-erantzukizuna Udalarena dela.

Kalte-ordainaren zenbatekoari dagokionez, Kontseiluak ebatzi du ezinezkoa dela horri buruzko iritzia ematea, ez baita aurkeztu perituen kaltea baloratzeko egindako txostena. Ondorio dialektikoetarako bakarrik,

irizten du zenbatekoak eskatutakoa baino txikiagoa behar duela, aplikatu beharreko baremoari jarraikiz.